

א) קדושין ס"ג. ב) ג' ועיל
י"ד: ת"י. ג) וקדושין פ"ג
ה"א. ד) ש"ך למתני לקמן
ע"ב. ה) ש"ך למתני לקמן
ל"א ע"א. ו) ש"ך לע"ב.

גליון הש"ס

בהר"ן (ר"ה) בעמוד
הקודם) הכא שאני
בלומר וכו'. ע"י נהר"ן
קדושין דף ל"א ע"ב:

פירוש הרא"ש

ואמר לה באחת
התקדשי לי היום ובאחת
התקדשי לי לאחד
שאגרשך. חט אמר
לאשתו התקדשי לי בפרטות
וז' לאחר שאגרשך פשיטא
דל"א מהני כיון דהשתא לאו
בת תפיסת קדושין היא
אלא נאשה פשיטא דהשתא
בת תפיסת קדושין היא
מבישת ליה מניי דהוה
אנושות דמתני דמתני
כהו לאחר שיפסי יחומי
ויקדשו: מאי קא מדישתו
פדאן הוא: פדאן
אחרים. פדאן הוא יכול
להטות לשפוט ויהו
גרשומי שחומי ויקדשו אל
פדאון אחרים און כדו
להטות על מה שזכר
אחרים ואשה כדאחרים
דמיא דלאחר הגירושין
אינה כדשמו להתקדש לו
אלא מדעתה ונס הוא אינו
כדשמו להתקדש לו בעל
כדחו הלך אע"ג שנתנו
שניהם בשעת הסודות
ויקדשו לא חילל שנת
אחת הקדושין: מתני'
מותר ביושבו יבשה.
אזכר שנים רגילין לירד
ביום: ש"יורדי הים בכלל
יושבי יבשה. שפוסק לירד
ליבשה: לא באלו
ההולכים מעכו ליפו.
בגמרא מפרש שהיא קאי:
הא מייורדי הים אסור
ולא באלו ההולכים
מעכו ליפו. משום דרך
מועט לא מקרו יורדי הים
ש"יורדי הים [כלל] בכלל
יושבי יבשה: לא באלו
ההולכים מעכו ליפו
בלבד. דכלל יורדי הים
הם ליאמר ונס יושבי יבשה
מיקרו:

פסאט דעני רב הועיא וכו' ה"ג דהו קידושי. דכי היכי דהתם אמר לה לאחר שאגרשך שימטה מרשותו שמתקדש היינו דומיא לאחר שנקלצו שיואלץ מרשות הקדש למצריך להו פדייה: **פדאן הוא.** המקדש קודם שנקלצו חוזרות וקדושות לאחר שנקלצו דהואיל והוא הקדשן אע"ג דחור ופדאן חוזרות וקדושות לאחר שנקלצו: **פדאון אחרים.** קודם שנקלצו אין חוזרות וקדושות לאחר שנקלצו. ואשה שקנתה עממה בגט מדעת עממה אין חלץ עליה קדושין דכפדאון אחרים דמיא דאין חוזרות וקדושו לגבי אשה נמי אינה מקודשת: **מתני' גטור.** שלא יהנה מייורדי הים מותר ליהנות מיושבי היבשה והגורר מליהנות מיושבי היבשה אסור ליהנות מייורדי הים שהן נמי מיושבי היבשה הן ספופן לנאש. ומה שאמר יורדי הים בכלל יושבי היבשה לא כאלו יורדי הים ההולכים מעכו ליפו שאין ביניהם אלא מהלך יום אחד וצאין מהרה ליבשה דהו בכלל יושבי היבשה: **גמ' חד אמרי ארישא.** לא כאלו וכו' ולא כאלו יורדי הים אסור: ההולכים

היכי דאמר במתני' שיכול להקדיש נטיעות הללו לאחר שיפדו ומיילא קדושה עלייהו אע"ג דלא אקדישניהו אחר פדיון ה"ג חיייל קדושי כי אמר לאחר שאגרשך אע"פ שאמר שגירשה לא חור וקדשה: לא שנו אלא שפדאם הוא. דכיון דפדאם הוא ולעולם לא יאלו נטיעות הללו מרשות הקדש או מרשותו דין הוא שיהו חוזרות וקדושות אלל פדאון אחרים אפי' הכניסום אחר כן לרשותו אין חוזרות וקדושות לפי שמיד שפדאון אחרים נסתלק רשות בעלים הראשונים מהן וכיון דהיא שעתא ח"א להקדש שיחול עליהן בחר שעתא נמי כשהכניסום אחרים לרשותו לא חיייל: **ואשה נמי כפדאון אחרים דמיא.** לפי שמיד שנתגרשה יולאת מרשות בעל לרשותה ואין קידושין חלין עליה. וק"ל אדרבה אשה לפדאן הוא דמיא שכסם שנטיעות הללו לפי שאין יולאת מרשות הקדש או מרשותו מני לאקדושיניהו לאחר שיפדו כך אשה זו כיון שאינה יולאה מרשות בעל או מרשות בעלה דין הוא שמהא יכולה להתקדש מעתה אפילו לאחר שמתגרש ויחא לי דאי מניא אשה לקדש עממה לאיש ה"ג דהויא היא דומיא דמקדיש נטיעות ממם אלא כיון שהתורה אמרה כי יקח איש אשה [דברים כד] ולא אמרה כי תלקח אשה לאיש לא כל הימנה שתכניס עממה לרשות בעל ומש"ה אמרי' צפ"ק דקידושין (דף ה:) דאי אמרה היא הריני מאורסת לך אין דדבריה ממם אלא מכיון שהיא מסכמת לקדושי האישה היא מצטלת דעתה ורעונה ומשו נפשה אלל הבעל כדבר של הפקר והבעל מכניסה לרשותו הלכך אין אנו דוין בקדושין מנד האשה אלא מנד הבעל ולגבי בעל כפדאון אחרים היא כרשותו ולאחר גרושין יולאה מרשותו ומש"ה לא מניין למפשט גבי קדושין דחייילו מפדאן הוא דלא דמיין וכדכתיבנא ומפדאון אחרים נמי לא מניין למפשט דלא חיייל משום דלא דמי נמי לגמרי דהא הכא האשה ג"כ מנסת עממה לרשותו ומקמת ואיכא לדמיי לפדאן הוא והיינו דליכא למפשטא מהא כלל כ"ל. והרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעיין ז"ל לארשיטא הכא אפי"ה איכא למפשטא מדאמר בכתובות צפרק אע"פ (דף ק"ט:) וצפרק בחרא דמכילתין (דף ק"ט.) נמי אית דאמרי הא לא דמיא אלל לאומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדוש דקדשה ועממא משום דכיון דכידו להקדישה עכשיו אע"פ שיבא זמן שלא יהא רשות כידו צרך יכול עתה הוא להקדישה לכשיהיה הרשות כידו ה"ג גבי אשה הואיל והוא יכול לקדשה עכשיו יכול הוא לקדשה ג"כ לאחר זמן וכ"ת א"כ אמאי לא פשטינן לה מהתם י"ל דהאי רבי אינא הוא דקאמר לה מסבאר דנפשיה ורבי ירמיה לא ידע לה ומש"ה מציעיא ליה דלא מני למפשטא ממתינתין וממתניתא וכן נראה דעת הרמב"ם ז"ל שכתב דמקודשת משמע דפשיט ליה מהיאה הלכך כי אמר הכא דפדאון אחרים אין חוזרות ומתקדשות אם התנה בשעת ההקדש שיחול עליו אם תבא ליד אחר ויקחנה ממנו מהני אלל כל היכא דלא אתני אפילו בזה לידו אחר"כ אינה קדושה כיון דאפסקה אחר אלו דבריו ז"ל. ואינם נוהים אללי דשאני התם דברכי אינא שבידו להקדישה עכשיו וכיון שבידו להקדישה עכשיו יכול הוא ג"כ להקדישה לאחר זמן לפי שאותו הקדש עממו לאחר זמן אף מעכשיו הוא יכול להקדישה משא"כ בנטיעות וצפרק אשה שאותה קדושה שניה אי אפשר לה שתחול עכשיו שכן שהיא מתפסי בהן קדושה ראשונה אי אפשר לאותה קדושה שניה לחול עכשיו וכיון שכן איכא למימר דלאחר שעה נמי דהיינו לאחר פדייה וגירושין לא חיייל כ"ל: **מתני' מותר ביושבי היבשה.** באתון שאין רגילין להיות יורדי הים בזמנאות: מיושבי יבשה אסור ביורדי הים. אפי' הם עכשיו בים שסופן לעלות ליבשה כדמפרש טעמא בגמרא: ולא כאלו ההולכים מעכו ליפו. מפרש בגמרא היכא קאי: **אסור אף בסומין.** דכי קאמר מרואי חמה לא שיהו הם רואים החמה קאמר דא"כ הל"ל מן הרואין בלחוד שהרי כל הרואין הם רואין ג"כ החמה אלל ודאי מדמדכר חמה שהחמה רואה אותם קאמר ולאפוקי דגים ועוצרין נתכוון כדאיתא בגמרא [ע"ב]: **אסור בקדחין ובבעלי שיבות.** אסור בקדחין אע"פ שאין להן שער ובבעלי שיבות אע"פ ששערן לבן: שאין נקראים שחורים **הראש אלל אגשים.** בגמרא [סג] מפרש טעמא: מן היולדים. שגולדים כפר: מותר בגולדין. בעתדין להולד: מסוי אף בילודים. ופרכינן בגמרא [סג] וכ"ש בגולדין א"כ אמאן קאסר: **אסור בישראל ואסור בכותים.** בישראל וכותים מלואין על השבת ומקיימין אותו הלכך שפיר מיקרו שובת שבתות: **מאובלי השום.** מתקנות עזרא הוא לאכול שום בזלי שבת לפי שהשום מרבה את הזרע ועונת מ"ח מע"ש לע"ש: **ואסור בכותים.** דאינהו נמי אוכלי שום בערבי שבתות: **מעולי ירושלים אסור בישראל.** דמלואין לעלות ועולין: **ומותר בכותים.** דנהי דמלואין אינם עולים: **גמ' חד אמרי ארישא.** להא דמתן לא כאלו ההולכים מעכו ליפו דס"ל דארישא קאי ולקולא: **ההלן יושבי יבשה ניהו.** משום שהוא פורתא דהיינו מעכו ליפו שהן קרובין זה לזה לא מיקרו יורדי הים: **וחד אמרי ארישא.** ולחומרך דאפי' מי שדרכו לפרש בכלל יושבי יבשה וכן נמי אפילו ההולכים מעכו ליפו בכלל יורדי הים מדלל פירש מידי ארישא. וקיי"ל כמאן דמתני לה ארישא לחומרך. וכתב הרשב"א ז"ל דמסתברא דאינו אסור בכל מי שירד פעם אחת מעכו ליפו אלא צמי שרגיל לירד שם תדיר אי נמי צמי שהיה יורד בשעת נדרו מעכו ליפו. וצירושלמי [פ"ג ה"ן] איבעיא להו הגורר מייורדי הים לאחר שלשים יום ועשו יושבי יבשה אי בחר שעת אמירת הגורר אולינן והשתא יורדי הים ניהו או בחר חלות הגורר אולינן דהו להו יושבי יבשה ויהא מותר בהם ומלי ליה בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע דפליגי צפ' בחרא דמכילתין (דף ק"ט:) באשה שאמרה הריני נזירה לאחר שאנשא דר' ישמעאל סבר דבתר חלות הגורר אולינן ובעל מיפר ור"ע סבר דבתר שעת אמירה אולינן ואין הבעל מיפר בקודמין וקיימא לן כר"ע הלכך אסור באתון שהן עכשיו יורדי הים אע"פ שבעת חלות נעשו יושבי יבשה דבתר השתא

גב א מיי' פ"ז מהלכות
איכות הל"ד סג
עשין מח טו"ע אה"ע ס"ו
מ טעף ז'
גב ב מיי' [פ"ד מהל'
מעלה הלכה יא]:
גב ג מיי' פ"ט מהל'
גדריס הל"ט טו"ע
י"ד סימן ר"ז טעף ג':
גה ד מיי' ט"ט טו"ע ט"ט
טע"ג ל':

תוספות

פדאן אחרים אין חוזרות וקדושו. שהרי פדאן לעממו והרי שם דאין אדם מקדש דבר שאינו שלו אשה נמי כי אחרים שאינה עממה בגט דאין כדור לקדשה עוד בעל כדחה אלא מדעתה והלכך אימא מיבעי מי אמרינן כיון דאי אפשר לו לקדש בע"כ לפדיון אחרים דמיא ולא מני מקדש לה או דלמא השתא מהיא מני מקדשה לה אדעתה ויזון דכתיב גוואל מני לקדש לה לאחר שגירשה השתא נמי יקדשה לפדאן הוא דמיא הלכך מיבעי: הגורר מייורדי הים מותר ביושבי היבשה. שאין עומדין על שפת הים דאין רגילין לעבור בים ומיהו אדם העובר פעם אחת לזמן מרובה אינו רגיל לעבור שם לא מיקרי יורדי הים והגורר מייורדי הים מותר בו ואפי' למ"ד בגמ' דאזכר שהולכים מעכו ליפו מיקרו יורדי הים התם נתי דאין שוהין בט"מ רגילין לעבור מריר לעבור בים וניהו אלל זה העובר פעם אחת לעשרה שנים לא מיקרי יורדי הים כלל דמגריס הלך אחר לשון בני אדם: לא באלו ההולכים מעכו ליפו. בגמרא מפרש אמאי קאי: אלא במי שדרכו ליפוש להיות ימים רבים במד:

אולינן

עין משפט
גד מוצה

ל:

ר"ן

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

רש"י

מסורת הש"ם

אולינן ומהאי ירושלמי איכא למפשטנ נמי היכא דהוה איפכא להיתרא אכל נראה לי שאין הדין כן ויתבאר צפ' בתרא דמכילתין⁴ בס"ד. ובירושלמי⁵ נמי איבעיא להו באלו שיעורדים לים כדי למייל אס הם בכלל יורדי הים או לא ולא אפשרטא ולחומרא: **מדלא קסני מצעלי שער.**

אלמא אפילו קרחין בכלל וכיון דשחורי הראש לגבי קרחין לאו דוקא לבעלי שיבות נמי לאו דוקא ומשום הכי אמר דכי קאמר שחורי הראש לאותם שאדם מתאר אותם בשחורי הראש נתכוון דהיינו אנשים דמשום דזימנין מכסו רישיהון וזימנין מיגלו אי אפשר לתאר אותם לא במכסי הראש ולא במגולוי הראש ונקראים שחורי הראש לפי שרויבן של אנשים ראשן שחור אבל נשים כיון דלעולם מיכסו במכסי הראש אדם מתאר אותם וקטנים כיון דלעולם מיגלו במגולוי הראש אדם מתאר אותם: **ולא מיבעיא בנולדים אלא מן מאי אסרי.** אי שרי בנולדים וצילודים: **מן הנולדים אסור אף צילודים.** דס"ל לרבנן דנהי דאמר מן הילודים אין הנולדים דהיינו אותם שעמדין להוולד בכלל ה"מ צילודים שהוא לשון מיוחד אבל הנולדים כולל שניהם דהיינו אותן שנוולדו ושעמדין להוולד ור"מ פליג נמי ואמר דכי היכי דנודר מן הילודים אין הנולדים בכלל ה"ג נודר מן הנולדים שאין הילודים בכלל והיינו אף דקמני: **אלא מעסה ועסה שני צנין וכו'.** והא מנשה ואפרים כצר נולדו: **ובנדדים הלך אחר לשון בני אדם.** וצבתי פליגי רבי מאיר ורבנן דרבנן סבירי דכי היכי שנוולדים בלשון תורה כולל נולדים כצר ועמדין להוולד ה"ג בלשון בני אדם והיינו דהדרי רבנן למימר כפיפא דמתני' לא נתכוון זה אלא ממי שדרכו להוולד ולא דעת שלישי הוא אלא דפרושי קמפרשי טעמייהו דאמרי דהנודר מן הנולדים אסור בכל וקיהצבי טעמא למילתיהו שלא נתכוון אלא ממני שדרכו להוולד צין להצא צין לשעצר לפי שאין במשמעות לשון זה כוונה אחת מיוחדת לשעצר דוקא או להצא דוקא ורבי מאיר כצר דבלשון

בנולדים אסור אף צילודים. דס"ל לרבנן דנהי דאמר מן הילודים אין הנולדים דהיינו אותם שעמדין להוולד בכלל ה"מ צילודים שהוא לשון מיוחד אבל הנולדים כולל שניהם דהיינו אותן שנוולדו ושעמדין להוולד ור"מ פליג נמי ואמר דכי היכי דנודר מן הילודים אין הנולדים בכלל ה"ג נודר מן הנולדים שאין הילודים בכלל והיינו אף דקמני: **אלא מעסה ועסה שני צנין וכו'.** והא מנשה ואפרים כצר נולדו: **ובנדדים הלך אחר לשון בני אדם.** וצבתי פליגי רבי מאיר ורבנן דרבנן סבירי דכי היכי שנוולדים בלשון תורה כולל נולדים כצר ועמדין להוולד ה"ג בלשון בני אדם והיינו דהדרי רבנן למימר כפיפא דמתני' לא נתכוון זה אלא ממי שדרכו להוולד ולא דעת שלישי הוא אלא דפרושי קמפרשי טעמייהו דאמרי דהנודר מן הנולדים אסור בכל וקיהצבי טעמא למילתיהו שלא נתכוון אלא ממני שדרכו להוולד צין להצא צין לשעצר לפי שאין במשמעות לשון זה כוונה אחת מיוחדת לשעצר דוקא או להצא דוקא ורבי מאיר כצר דבלשון

בני אדם לא מקרו נולדים אלא עמדיים להוולד וצילודים נמי דתרוייהו מודו דמותר בלותן שעמדין להוולד טעמייהו משום לשון בני אדם דאילו בלשון תורה כי היכי דמשמע נולדים כצר עמדיים להוולד כדכתיב [שמות א] כל הבן הילוד: **לאפוקי דגים ועופות.** שהם מטיילין בליים ומתחממים ויוצאין: **מתני'**

שאלו נולדים ממעי אמן אלא מטיילין בליים ומתחממים ויוצאין: **מתני'**
עלדים מניה: הנה בן גולד לבית דוד ואשיהו שבו. דימי יבצעם ראשון למלכי ישראל נאמנה עושה זו: ובגדרים הלך אחר לשון בני אדם. ורבנן סבירי דבלשון בני אדם לטולדו קרו נולדים ור"מ סבר דוקא בעמדיים להוולד: לא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד. ופליגי אמתרייהו ואף מן הילודים אסור בשמיה: **לאפוקי דגים ועופות.** שהם מטיילין בליים:

ההולכים מעכו ליפו. אסור בלצד: **אלא אפי' ממי שדרכן לפרש.** אסור הואיל וסופן לעלות ליצפה הוו בכלל יושבי היצפה: **בתנאי' אסור אף בסומין.** דלא נתכוין זה אלא במי שהחמה זורחת עליו: **גבי' מדלא אמר מן הרואין.** דאילו אמר הכי היה מותר בסומין ומדלאמר מרואי חמה משמע ממי שחמה זורחת עליו לאפוקי דגים שצים ועוצרין שצמעי אמן שאין חמה רואה אותן שמותר בהן: **בתנאי' הנודר משחורי הראש אסור בקרחים ובעלי שיבות.** דשחורי הראש משמע שנודר מאותן שהיו שחורי הראש: **ומותר בנשים.** מפרש בגמרא: **גבי' מאי טעמא.** אסור בקרחים: **מדלא אמר מצעלי שיער.** דאילו אמר מצעלי שיער היה מותר בקרחין: **וימנין מיכסו רישייהו וזימנין מיגלו.** והוו שחורי ראש: **אבל נשים לעולם מיכסו.** שאינם שחורי הראש ועטופות כל שעה בלצנים: **וקטנים לעולם מיגלו רישייהו.** כלומר איהו כי נדר

אדעמא דגדולים נדר והני כיון דלאו גדולים נינהו ולא נהיגי מנהגי גדולים להכי ליתנהו בכלל גדולים ומותר בהן: **בתנאי' הנודר מן הילודים.** משמע שכבר צאו לעולם כמה דכתיב הילודים במדבר (יהושע ה): **מוסר בנולדין.** בלותן העמדיים להוולד: **וחכמים אומרים.** אסור בשניהן דלא נתכוין זה אלא מכל מי שדרכו להוולד. חכמים דקיפא היינו ת"ק: **גבי' לרבי מאיר.** דמתיר אף צילודים: **ולא מיבעיא בנולדים.** נמי דמתיר: **אלא ממאן אסור.** כלומר א"כ ממה נדר: **חסורי מחסרה והכי קסני מן הנולדים אסור צילודים.** דכיון שנודר בלותן שעמדיים להוולד כ"ש שאסר עלמו בלותן שכצר נולדו רבי מאיר אומר אף הנודר מן הנולדים (ו) וכו' כי היכי וכו': **והא עדיין.** אפי' מנשה וקינו של יאשיהו לא צא לעולם: **ובנדדים הלך אחר לשון בני אדם.** דדרכן של בני אדם לקרות נולדין ללותן שעדיין לא נולדו ואם נדר מן הנולדין אסור בהן: **וחכ"א לא יוצאין אסור: לאפוקי דגים ועופות.**

ההולכים מעכו ליפו. אסור בלצד: **אלא אפי' ממי שדרכן לפרש.** אסור הואיל וסופן לעלות ליצפה הוו בכלל יושבי היצפה: **בתנאי' אסור אף בסומין.** דלא נתכוין זה אלא במי שהחמה זורחת עליו: **גבי' מדלא אמר מן הרואין.** דאילו אמר הכי היה מותר בסומין ומדלאמר מרואי חמה משמע ממי שחמה זורחת עליו לאפוקי דגים שצים ועוצרין שצמעי אמן שאין חמה רואה אותן שמותר בהן: **בתנאי' הנודר משחורי הראש אסור בקרחים ובעלי שיבות.** דשחורי הראש משמע שנודר מאותן שהיו שחורי הראש: **ומותר בנשים.** מפרש בגמרא: **גבי' מאי טעמא.** אסור בקרחים: **מדלא אמר מצעלי שיער.** דאילו אמר מצעלי שיער היה מותר בקרחין: **וימנין מיכסו רישייהו וזימנין מיגלו.** והוו שחורי ראש: **אבל נשים לעולם מיכסו.** שאינם שחורי הראש ועטופות כל שעה בלצנים: **וקטנים לעולם מיגלו רישייהו.** כלומר איהו כי נדר אדעמא דגדולים נדר והני כיון דלאו גדולים נינהו ולא נהיגי מנהגי גדולים להכי ליתנהו בכלל גדולים ומותר בהן: **בתנאי' הנודר מן הילודים.** משמע שכבר צאו לעולם כמה דכתיב הילודים במדבר (יהושע ה): **מוסר בנולדין.** בלותן העמדיים להוולד: **וחכמים אומרים.** אסור בשניהן דלא נתכוין זה אלא מכל מי שדרכו להוולד. חכמים דקיפא היינו ת"ק: **גבי' לרבי מאיר.** דמתיר אף צילודים: **ולא מיבעיא בנולדים.** נמי דמתיר: **אלא ממאן אסור.** כלומר א"כ ממה נדר: **חסורי מחסרה והכי קסני מן הנולדים אסור צילודים.** דכיון שנודר בלותן שעמדיים להוולד כ"ש שאסר עלמו בלותן שכצר נולדו רבי מאיר אומר אף הנודר מן הנולדים (ו) וכו' כי היכי וכו': **והא עדיין.** אפי' מנשה וקינו של יאשיהו לא צא לעולם: **ובנדדים הלך אחר לשון בני אדם.** דדרכן של בני אדם לקרות נולדין ללותן שעדיין לא נולדו ואם נדר מן הנולדין אסור בהן: **וחכ"א לא יוצאין אסור: לאפוקי דגים ועופות.**

שאלו נולדים ממעי אמן אלא מטיילין בליים ומתחממים ויוצאין: **מתני'**
עלדים מניה: הנה בן גולד לבית דוד ואשיהו שבו. דימי יבצעם ראשון למלכי ישראל נאמנה עושה זו: ובגדרים הלך אחר לשון בני אדם. ורבנן סבירי דבלשון בני אדם לטולדו קרו נולדים ור"מ סבר דוקא בעמדיים להוולד: לא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד. ופליגי אמתרייהו ואף מן הילודים אסור בשמיה: **לאפוקי דגים ועופות.** שהם מטיילין בליים:

עלדים מניה: הנה בן גולד לבית דוד ואשיהו שבו. דימי יבצעם ראשון למלכי ישראל נאמנה עושה זו: ובגדרים הלך אחר לשון בני אדם. ורבנן סבירי דבלשון בני אדם לטולדו קרו נולדים ור"מ סבר דוקא בעמדיים להוולד: לא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד. ופליגי אמתרייהו ואף מן הילודים אסור בשמיה: **לאפוקי דגים ועופות.** שהם מטיילין בליים:

(א) ופי' הר"ן על משניות אלו תמלא לעיל ע"א, (ב) ונקמן מט. נא: ר"ה יב: יומא טו: עכ"פ ט: טי: במדות נה, א) דף פג: ד"ה ואפי, (ד) ופי' הר"ן, (ה) צ"ל קאמר מעבלי,

תורה אור השלם

1. וְעַתָּה שְׁנֵי בָּנֶיךָ הַנּוֹדְדִים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד בְּאֵי אֶלְיָךְ מִצְרַיִקָה לִי הֵם אֲפִרִים וְדַמְיָה בְּרַאבוֹבן וְשִׁמְעוֹן וְיָדָו לִי: בְּרַשִׁית מַח הַיְקָרָא עַל הַמּוֹבַח בְּדָבָר יְיָ וְיֹאמֶר מוֹבַח מוֹבַח כּהָ אִמֶּר יְיָ הַזֶּה בֶן גּוֹלֵד לְבֵית דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שִׁמּוֹן וְנָח עַל פְּתָי שְׁמֹן וְנָח עַל פְּתָי אַח בְּהַגֵּי הַבְּמוֹת הַמִּקְטָרִים עֲלֶיךָ וְעֲצֻמוֹת אָדָם יִשְׁרְפוּ עֲלֶיךָ: מְלָכִים א יג ב

פירוש הרא"ש

אלא אף במי שדרכו לפרש. לפי שסופו לנד ליצפה: **שלא נתכוין זה אלא במי שהחמה רואה אותו.** בגמרא מפרש: **מדלא קאמר מן הרואין.** ואפי' אמר מן הרואין מחמתו לא צימנין ליה דלא נדר איש אדעמיה דנפשיה היכא דאיכא שיעור דלאמר לעיל (דף סה). גמי אפוקי דגים ועוברים שאין החמה רואה אותם: **אסור בקרחין כו'.** נמי מפרש טעמא: **אסור בקרחים ובבעלי השיבות** וכן נמי שיערו לכן: **מלא (ו) קטני הנודר** בבעלי השער. האי טעמא לפי שקרחין ובעלי שיבות נמי כצר היו שחורי ראש וכן מי שעשו לכן סופו משחיר: **דוימנין מבכי ראשהון** וזימנין בעלו. ויכר משחיתים שהם אנשים דגשים לעולם בעלו. **אנשים נשים ואין יוכר בשחיתות צין איש לאשה:** מותר בגודרים בלותן שטלדו אחר מדוי צילודים משמע שכצר נולדו: ר"מ בותר אף בילודים. בגמרא מפרש: **ולא מיבעיא בנולדים ואלא מבאן אסור:** ה"ה דה"מ לאקשווי מאי אף: מן הנולדים אסור אף בילודים. דצין אותם שטלדו וצין אותם העמדיים להוולד בכלל

עלדים מניה: הנה בן גולד לבית דוד ואשיהו שבו. דימי יבצעם ראשון למלכי ישראל נאמנה עושה זו: ובגדרים הלך אחר לשון בני אדם. ורבנן סבירי דבלשון בני אדם לטולדו קרו נולדים ור"מ סבר דוקא בעמדיים להוולד: לא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד. ופליגי אמתרייהו ואף מן הילודים אסור בשמיה: **לאפוקי דגים ועופות.** שהם מטיילין בליים: